

BESLUT
1998-12-02

231-2754-98
84-215

Delgivningskvitto
Naturvårdsverket
106 48 STOCKHOLM

**BILDANDE AV NATURRESERVATET STENSJÖFLON I
SOLLEFTEÅ KOMMUN, VÄSTERNORRLANDS LÄN.**

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Reservatets benämning	Stensjöflon
Objektnummer	2202083
Kommun	Sollefteå
Socken	Edsele och Helgum
Fastighet	<i>(fastighetsbildningen är inte avslutad)</i>
Markägare	Staten, naturvårdsfonden
Lägesbeskrivning	Ca 15 kilometer söder om Edsele
Topografisk karta	19GSO
Ekonomisk karta	19 G 2-3 g-h Stensjö
Geokod	19G3G2D6C
Area	ca 520 hektar <i>(arealer införs när området har fastighetsbildats)</i>
Därav landareal	XXXXX hektar
Naturtyper	Myr: Skog: Sötvatten:
Naturgeografisk region	30 a
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen
Fastighetsförvaltare	Länsstyrelsen

BESKRIVNING AV RESERVATET

Stensjökomplexet d v s myrarna Fjällflon, Sjömyran, Stensjöflon, Östansjömyran, Lill-Långtjärnflon, Rödmossaflon och Runflon med omgivande skogsmark är ett av länets största skogs-myrkomplex. Området är beläget 400 - 425 m ö h i ett flackt skogslandskap. Berggrunden består av omvandlad gråvacka. De lösa avlagringarna består av en kalkhaltig, grusig-sandig morän som transporterats hit från det jämtländska kambrosilurområdet.

Området består av en mångformig mosaik av myr, sumpskog och fastmarksskog. Myrarna innehåller öppna och trädbärande topogena kärr, sumpskog, ett litet sträng- flarckärr, nordlig mosse, en liten sluttande mosse och en svagt välvd mosse. I myrkomplexet finns dessutom ett antal källor.

Runflon är ett medelrikkärr med extremrikinslag, här förekommer arter som blodnyckel (*Dactylorhiza cruenta*), myrbräcka (*Saxifraga hirculus*), spädstarr (*Carex disperma*), gyllenmossa (*Tomenthypnum nitens*), kärr-klomossa (*Scopidium scorpioides*), lockvitmossa (*Spagnum contortum*), trekantig svanmossa (*Messia triquetra*), käppkrokmossa (*Hamatocaulis vernicosus*) och kamtuffmossa (*Palustriella commutata*). Delar av Stensjöflon och Lill-Långtjärnmyran har inslag av rikkärrspartier. Övriga myrar inom reservatet domineras av fattiga vegetationstyper.

Mosaiken av olika myrtyper gör att området även har höga ornitologiska värden, med arter som grönbena, brushane, småspov, ljungpipare, smalnäbbad simsnäppa, dvärgbeckasin, enkelbeckasin, trana, svarthakedopping, bläsand och kricka.

Stora delar av myrkomplexet har tidigare utnyttjats för slätter som enligt uppgift har bedrivits fram till andra världskriget. De flesta myrarna har lokal dikespåverkan. På Stensjöflon finns även en äldre sjösänkning. Fjällflon är den myr i komplexet som trots mindre ingrepp är hydrologiskt intakt.

Stensjökomplexet omges i delar av trakthyggen och plant/ungskogar men det finns också betydande partier med medelålders och äldre skog. Skogsområdena omkring såväl som inuti myrkomplexet har utnyttjats hårt av människan under det senaste dryga århundradet. Skogarna är oftast grandominerade och vanligen med beståndsåldrar i intervallet 60-100 år. Många gånger är bestånden relativt glesa. Flera blöta stråk löper genom skogsområdena och inslaget av sumpskog och mindre myrar är stort. Här och var står tynande enbuskar som tyder på att skogen tidigare varit än mer öppen - troligen rör det sig om äldre betesskogar. Tillgången på döda träd och lågor är mestadels sparsam eller mycket sparsam. Även skogsmarken är i stora stycken dikad.

ÄRENDETS BEREDNING

Vid myrfågelinventeringen i slutet av 1970-talet (Simonsson och Dynesius 1980), liksom vid den länstäckande våtmarksinventeringen i början av 1990-talet (Grundström och Uppsäll 1994) kom Stensjökomplexet att klassas i högsta naturvärdesklass (klass I). Området ingår i Naturvårdsverkets säkerställandeplan för våtmarksområden, *Myrskyddsplan för Sverige*. För markförvärvet har medfinansiering erhållits från EU:s LIFE-fond, motsvarande 50 procent av kostnaden.

I Sollefteå kommuns översiktsplan, antagen 1990, anges området som riksintresse för naturvården enligt 2 kap 6 § NRL (naturresurslagen), och att det bör avsättas till naturreservat. Inga motstående intressen finns redovisade och ett bildande av naturreservat bedöms förenligt med riktlinjerna i planen.

Området ingår i naturvårdsobjekt NR83 007 i länsstyrelsens underlagsmaterial. Det område som nu är aktuellt för reservatsbildning är spritt på tre delområden i komplexet, se beslutskarta, bilaga 1. Länsstyrelsens mål är att på sikt införliva mellanliggande områden i reservatet.

GRUND FÖR BESLUT

Stensjökomplexet är ett av länets största skogs-myrkomplex. Mångformigheten av myrar, sump- och fastmarksskogar utgör tillsammans en stor och sammanhållen värdekärna med höga ornitologiska och botaniska värden. Området har få motsvarigheter i länet och bör skyddas för sina biologiska värden och betydelse för kännedom om landets natur.

Länsstyrelsen bedömer att naturreservatet är förenligt med hushållningsbestämmelserna i naturresurslagen.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 7§ naturvårdslagen (1964:822) förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

Lantmäteriförättningen är inte avslutad utan handläggs som en preliminärfråga. Markeringsarbeten samt förättningens avslutande kommer att ske under 1999. Länsstyrelsen kan komma att fatta ett nytt beslut om resultatet av förättningen medför att det innebär förändringar i gränser etc.

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 och 10 §§ naturvårdsförordningen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter, vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande naturreservatet.

ÄNDAMÅLET MED NATURRESERVATET

Ändamålet med reservatet är att skydda ett botaniskt och ornitologiskt mycket värdefullt skogs-myrkomplex där ekosystemen får utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer.

Ändamålet är även att - inom ramen för ovanstående mål - ge möjlighet till naturupplevelse.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter jämlikt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom reservatet.

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att

1. uppföra byggnad eller annan anläggning
2. borra, spränga, schakta, gräva eller bedriva täkt i någon form
3. utföra utfyllnad eller anordna upplag
4. dika eller dämna
5. dra fram permanent mark- eller luftledning
6. anlägga väg

7. avverka eller utföra annan skogsvårdsåtgärd
8. ta bort eller upparbeta döda träd eller vindfällen
9. sprida kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, kalk eller gödselmedel
10. inplantera för trakten främmande växt- eller djurart
11. inplantera för trakten främmande fiskarter eller fiskstammar utan länsstyrelsens tillstånd
12. medföra ej kopplad hund annat än i samband med jakt
13. framföra motordrivet fordon annat än på skogsbilväg och i samband med uttransport av skjutna älgar, varvid särskilda anvisningar ska följas, se skötselplan
14. upplåta mark för militär övningsverksamhet eller idrottstävling

Föreskrifterna utgör inte hinder för vägunderhåll och de åtgärder som behövs för att tillgodose ändamålet med reservatet och som närmare anges i bifogade skötselplan (bilaga 2).

- B. Föreskrifter jämlikt 9 § naturvårdslagen angående markägares eller annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken eller vattnet förpliktas tåla att följande åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet

1. upphuggning och markering av reservatsgränsen
2. anläggning och underhåll av stig
3. uppförande av ett fåtal rastplatser
4. uppsättning av informationstavlor
5. kontrollerade bränningar i naturvårdssyfte enligt särskild plan
6. avverkning av bestånd med contortatall

- C. Föreskrifter jämlikt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom naturreservatet

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att

1. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda, stående eller omkullfallna träd och buskar.
2. plocka eller gräva upp växtdelar eller på annat sätt skada vegetationen. Bär och matsvamp får dock plockas
3. tälta eller göra upp eld annat än på anvisade platser
4. klättra i boträd, samla insekter eller på annat sätt medvetet störa eller skada djurlivet
5. framföra motordrivet fordon och cykel annat än på skogsbilväg
6. skada mark och block
7. medföra ej kopplad hund
8. uppsätta skylt, göra inskrift e dyl
9. utföra vetenskapliga undersökningar utan länsstyrelsens tillstånd

- D. Bestämmelser jämlikt 9 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltning av reservatet

1. Länsstyrelsen fastställer bifogad skötselplan.
2. Länsstyrelsen ska vara naturvårdsförvaltare.

Den som vill klaga över detta beslut skall skriva till miljödepartementet, men skicka eller lämna skrivelsen **till länsstyrelsen**, postadress: Länsstyrelsen, Samhällsbyggnadsenheten, 871 86 HÄRNÖSAND.

Skrivelsen skall ha kommit in inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet. I skrivelsen skall Ni ange vilket beslut som överklagas och den ändring som begärs. Skriv namn, adress, telefonnummer och ärendets nummer. Om ni önskar ytterligare upplysningar, ta kontakt med Johan Uebel telefon 0611-29 078, fax 0611-29680.

I handläggningen av detta ärende har deltagit landshövding Börje Hörnlund beslutande, samt företrädare för näringslivsenheten, förvaltningsenheten och samhällsbyggnadsenheten.

Börje Hörnlund

Johan Uebel
Samhällsbyggnadsenheten, tel 0611-29 078

Bilaga

- 1 Beslutskarta
- 2 Skötselplan

Kopia till

Sollefteå kommun

Lantmäterimyndigheten i Västernorrlands län, Nybrogatan14, 871 23 HÄRNÖSAND

Skogsvårdsstyrelsen Mellannorrland, Skedom, 881 92 Sollefteå

Skogsvårdsstyrelsen Sollefteå distrikt, Skedom, 881 92 Sollefteå

SCA Forest and Timber, 851 88 SUNDSVALL

Naturskyddsföreningen i Västernorrland, Länsförbundet, Bernt Persson, Åslingv.10,
873 00 Bollstabruk

Naturskyddsföreningen i Sollefteå, c/o Leif Olsson, Nipuddsv 39, 881 51 Sollefteå

Ångermanlands ornitologiska förening, Kurt Holmqvist, Skarpåkerv 32, 872 33 Kramfors

Samh 2 ex

Plan- och naturresurser

SKÖTSELPLAN

Skötselplanen ska revideras när ytterligare mark införlivas i reservatet.

Disposition och skötsel av mark och vatten

Övergripande mål

Naturreservatet Stensjöflon ska bevaras i sitt naturliga tillstånd och få utvecklas fritt. För att uppnå detta mål ska nedan angivna riktlinjer gälla och angivna åtgärder vidtas.

Riktlinjer och åtgärder

*** Skogsmark**

Skogen skall få utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer.

Inga skogsbruksåtgärder får vidtas utan skogsbestånden skall lämnas till fri utveckling.

Undantag utgör de ungskogar med contortatall som återfinns i reservatets södra block. Dessa bestånd skall på lite sikt avvecklas till förmån för en naturlig föryngring av inhemska trädslag.

Väl avgränsade och dokumenterat brandpräglade bestånd kan brännas i naturvårdssyfte. En särskild plan skall upprättas för hur eventuella spontana bränder i reservatet skall avgränsas och släckas. I händelse av sådan brand bör släckningsarbetet inriktas mot reservatets ytterkanter och med minsta möjliga skador på skog, mark och vatten.

*** Myrar**

Myrarna ska utvecklas fritt.

Inga åtgärder får vidtas som kan skada myrarnas hydrologi, vegetation mm. Eventuella stigar ska spångläggas. Tryckimpregnerat virke får ej användas.

*** Jakt, faunavård och fiske**

Jakten ska alltid bedrivas i överensstämmelse med god jaktetik. Jakträttsinnehavaren har att noga följa gällande lagar och bestämmelser rörande jakt samt övriga för naturreservatet gällande föreskrifter. Älgpass och skjutgator får endast huggas/röjas efter samråd med länsstyrelsen. Torrakor får under inga omständigheter användas till ved. Terrängtransport av skjutna älgar får endast ske på fastmark och utan att markskada eller spårbildning uppstår. Om fordon måste nyttjas för älgtransporten får endast bandgående fordon av typ Älgtrak (el. motsvarande) användas.

För tiden fram t o m 2014-12-31 har avtal träffats mellan jakträttsinnehavare (SCA Forest and Timber AB) och Naturvårdsverket beträffande älg- och småviltjakt. Efter avtalstidens slut skall ingen småviltjakt upplåtas med undantag för fångst av mink och mårhund.

Fisket i Stensjön innehas av fiskerättsägarna.

Anordningar för friluftslivet

Övergripande mål

Stensjökomplexet ska i första hand vårdas och förvaltas så att naturmiljön utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer. Reservatet ska även stå öppet för allmänheten men dock nyttjas under rådande naturgivna förutsättningar utan större anordningar för friluftslivet.

Riktlinjer och åtgärder

Inom reservatet får anordnas ett begränsat antal stigar och besökare ska kanaliseras till de för tramp mindre känsliga fastmarksdelarna av reservatet. Eftersom reservatet består av tre skilda delområden får riktlinjer och åtgärder för det rörliga friluftslivet anstå till ev ytterligare mark införlivas i reservatet.

*** Information**

Informationstavlor, broschyrer etc ska utformas enligt de riktlinjer som fastställts av Naturvårdsverket och EU beträffande layout och logotyper för LIFE-objekt/Natura 2000-områden.

Utmärkning av gränser

Naturreservatet ska märkas ut enligt svensk standard (SIS 03 15 22) genom målning på träd (inom reservatet) i gränsgatan och uppsättning av stolpar med reservatsbricka i gränsvinklar, och där det är naturligt för besökare att korsa reservatsgränsen (stigar, skogsbilvägar).

Tillsyn

Länsstyrelsen tecknar avtal med entreprenör för skötsel och tillsyn av reservatet.

Dokumentation och uppföljning

Den som ansvarar för tillsyn är ansvarig för att utförda åtgärder och kostnader dokumenteras för att möjliggöra uppföljningar och utvärderingar.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

En särskild plan för skötseln ska tas fram när ytterligare mark införlivats i reservatet.

Istandsättningsåtgärder

Utmärkning av reservatsgräns	15 000 kr
------------------------------	-----------

Löpande underhåll årligen

Tillsyn och årligt underhåll	1 000 kr
------------------------------	----------

Finansiering

Iordningställande och årligt underhåll sker genom tillgängliga vårdmedel från Naturvårdsverket.

Litteratur

Mascher, J W. 1983. Rikkärrfloran kring Stensjö och Berg i Edsele. Gråspettenårg 3:3.

Ångermanlands ornitologiska förening.

Muhr, M & Kustås, K. 1982. Inventering av myrar i Stensjö-Berg området. Opublicerad, länsstyrelsen

Naturvårdsverket. 1994. Myrskyddsplan för Sverige. Naturvårdsverket.

Nihlén, P & Uebel, J. 1995. Förslag till kombinerade skogs- myrreservat i Västernorrlands län. Opublicerad, länsstyrelsen.

Simonsson, P & Dynesius, M. 1980. Fågelmyrar i Västernorrlands län, en ornitologisk inventering. Länsstyrelsen.

Grundström, S & Uppsäll, S. 1994. Skyddsvärda våtmarker i Västernorrlands län. Länsstyrelsen.